

NOVI SLOV. ŠTAJERC

IZ NARODA ZA NAROD.

„Novi Slovenski Štajerc“ izhaja vsakega 10., 20. in 30. v mesecu. — Naročnina za celo leto 2 K, za pol leta 1 K, za četrť leta 50 vin; plačuje se naprej. — Posamezna šteť 6 v. Oznanila po dogovoru. Denar in reklamacije se pošiljajo na: Upravništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani. Dopisi pa na: Uredništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani.

Važne določbe iz novega lovskega zakona za deželo Štajersko.

(Nadaljevanje.)

Zadnjič smo razložili nekatere točke in že smo dobili razna vprašanja ter izraženo željo, naj bi priobčili celi zakon ali celo postavo.

V pojasnilo svojim bralcem in drugim, ki se za to zanimajo, služi sledeče:

Zakona ponatisniti ne kaže, ker obsega 107 zelo obsežnih točk ali paragrafov. Tega ne more storiti niti večji list, povrh pa k tem ni nič doseženo, ker se mora zakon v marsičem razlagati ali tolmačiti. «Novi Slovenski Štajerc» bo prinesel torej raztolmačene vse tiste točke, ki so važne za kmeta. Čitajte take razprave po našem listu kakor tudi drugod, zapomnite si jih in shranite list, da se v potrebi znate pravilno ravnati! Posebno velja to našim občinskim predstojnikom in svetovalcem. Tako vam ne bo treba toliko hoditi po pisarnah, kjer kmeta večkrat zaradi nevednosti pomilujejo ali celo zasramujejo. Noben list ne more važnih zakonov ali postav celo večkrat tiskati. Zato so knjižnice ali bralna društva, da nabirajo take koristne in poučne knjige. Le upoštevajte naše nasvete povsod, in prepričali se boste, da smo svetovali dobro in vestno!

Sedaj pa k novim določbam?

§ 3 novega lovskega zakona govori o lastninski pravici lova. Ta točka jasno pravi, da je lovska pravica ali pravica do lova spojena ali vezana z lastninsko pravico. Torej lovska pravica pripada lastniku posestva.

Marsikdo nam sedaj reče: «Če imam pravico do lova, pa bom tudi divjačino sam streljal.» Temu pa ni tako. Pred vsem mora imeti vsak, kdor hoče sploh nositi strelno orožje ali tudi drugačno orožje v obrambo za to posebej dovoljenje, katerega si lahko pridobi z orožnim listom potom občine pri glavarstvu. Pa tudi če ima že pravico nositi orožje (puško, samokres i. t. d.), vendar ne sme kljub svoji pravici do lova vsak posestnik sam izvrševati svoje lovske pravice, to je streljati na svojem posestvu divjačino.

Pravico do izvrševanja lova ima le tisti posestnik ali lastnik, katerega posestvo meri **nepretrgano vsaj 115 hektarjev**. Če bi na primer kdo imel 100 hektarjev

v enem kraju, potem pa bi bilo nekaj tujega posestva in za tem tujim spet 20 ali še več hektarjev onega posestnika, ki ima prejšnjih 100 hektarjev, vendar ta nima lovske pravice, ker njegovo posestvo ne meri **nepretrgano** 115 ha, čeravno v celoti meri celo 120 ali še več ha.

Na drugi strani pa ni potrebno, da leži posestvo v eni sami občini. Edina zahteva je, da leži nepretrgoma skupaj. Tako ima na primer graščina Dornova in Turniša v ptujskem okraju poleg občinskih lovov na svojih zemljiščih tudi svoj lov na svojih posestvih. Enako ima vsaka občina svoj lov, če ima zemljišče, ki meri **nepretrgano 115 ha**. To določa § 4 deželnega zakona. Ta torej določa, kdor ima pravico do lova vsled obsega zemljišča imenujemo lahko lovsko pravico: lastninski lov (Eigenjagd), ker je vezana na lastninsko pravico posestnika, ki ima najmanj 115 ha nepretrganega posestva.

Vse kaj drugega pa je **občinska lovska pravica**. Že na podlagi dosedanjega razlaganja si bo bralec začudeno mislil: «Pravico do lova imam, a loviti ne smem.» Stvar je sledeča: kdor nima 115 ha nepretrganega posestva, ta ne sme izvrševati svoje lovske pravice sam, ampak ta posestva se v oddajo lova združijo v vsaki politični občini, in to je občinski lov in pravica do tega lova se imenuje občinska lovska pravica. Kako se izvršuje lovska pravica na takih lovih, to določajo posebne točke lovskega zakona, kakor tudi o odškodnini, o kateri smo že poročali. Ta občinski lov se daje v najem in najemnik je odgovoren za škodo, ki jo napravi divjačina. Kako si pridobimo odškodnino, o tem smo že poročali. Sedaj bo razumel tudi vsak, zakaj so naši deželni poslanci v novi lovski postavi dali občinskemu odboru pri sestavi odškodninske komisije toliko moč.

Pri nas imamo večinoma le občinske love, ker so posestva majhna. Občinske može volijo občani, in na ta način imajo sedaj kmetje posredno in neposredno ves upliv na lov, ako znajo in hočejo izkoristiti določbe novega lovskega zakona.

§ 9 določa, da se mora lovski okoliš ali obseg lova za vsako najemninsko dobo posebej določiti, torej ni stalen.

Najemninska doba je določena na 6 let. Glede najemninske dobe pa imajo občinski odborniki spet

Priporočajte, naročajte in širite „Novi Slov. Štajerc“!

važno pravico. Občinski odbor sme namreč, ako se pokaže potreba ali nujnost, vedno skleniti, da se najemninska doba skrajša ali pa podaljša tako, da je najemninska doba lahko dolga 4—8 let, popolnoma po zahtevi občinskega odbora. Manj ne sme doba obsegati, a več tudi ne.

Ako se posluži kateri občinski odbor te svoje pravice, mora storiti ta svoj sklep in ga naznaniti pristojnemu c. kr. okr. glavarstvu še predno izteče **predzadnje** leto tekoče dobe. Politična oblast mora ustreči tej zahtevi, ako nima utemeljenih razlogov, da zahtevo odbije. Torej brezpogojno vezana ni politična oblast. Zoper njeno odločitev ni nobene pritožbe; kar odloči, to velja. Samo če bi to svojo pravico zlorabljal v škodo občin, potem je pritožba mogoča, toda ne naravnost zaradi kršenja lovske pravice, ampak zaradi zlorabe oblasti. V takih slučajih se potem obrnite na svoje poslance.

(Dalje prihodnjič.)

Kratka zgodovina slovenskega naroda.

(Pavel Poljanec.)

(Dalje.)

Papežovo pismo grozovitnim nemškim škofom.

Papež Ivan VIII. je izvedel o Metodovi usodi. V srce ga je spekla grozovitost nemških škofov. Pasovskemu škofu Hemanrichu je pisal tako: «Mislim, da bi zadoščeval komaj studenec solz objokajočim tvoje hudobije, kakor pravi prorok Jeremija. Tvoja predrznost presega grozovitost nasilnika in živalsko surovost. Brata in soškofa si vrgel v ječo, imel ga dolgo pod milim nebom v najhujšem mrazu in v največjem dežju, odtrgal si ga od izročene mu cerkve ter si zbesnel tako, da bi ga bil privlečenega pred škofovsko zborovanje pretepel s konjskim bičem, da tega niso zaprečili drugi. Vprašam te, ali so to zločini vredni škofa, čegar dostojanstvo jih še povikšuje? O škof, ki postopa tako proti drugemu, od apostolskega sedeža posvečenemu in izbranemu škofu! Vendar nočemo preiskovati zdaj, kar si že storil, da ne bomo primorani takoj ukreniti, kar bi se spodobilo. V imenu vse-mogočnega Boga, prvih sv. apostolov Petra in Pavla ter naše neznatnosti ti prepovedujem začasno služiti božjo službo in občeovati z drugimi soduhovniki» . . . Pismo ga pozivlje takoj v Rim, da se zasliši in obsodi hudobija.

Metod gre tretjič v Rim.

Če so se šli nemški škofje v Rim zagovarjat, nam ni znano.

Metod pa je šel na Velikomoravsko k Svetopolku in pozneje k knezu Kocelju, kjer je ostal do njegove smrti leta 874.

Svetopolk se je v tej dobi popolnoma osvobodil. Nemške vojske mu niso mogle priti do živega. Postal je celo samostalen vladar, Nemcev strah.

Metodu pa ni bil posebno naklonjen.

Nemški škofje so skušali zdaj Metodu škodovati na drug način. V Rimu so ga tožili papežu, da opravlja svojo službo v slovenskem jeziku. Takratni papež pa ni ničesar vedel, da je njegov prednik Hadrijan dovolil slovensko službo božjo. Nemški škofje pa

so dolžili Metoda tudi *krivoverstva* in so hujskali kneza Svetopolka zoper njega. Metod je šel nato leta 879. tretjič v Rim, kjer se je popolnem opravičil in kjer je dokazal, da so vse obdolžitve neresnične. Papež je potrdil zopet Metodovo nadškofovsko oblast in njegove pravice.

Zdaj se je vrnil Metod okrepljen in za nedolžnega spoznan domov, v upanju, da bo imel odsehdob mir. Toda motil se je.

Metodova zadnja leta in smrt.

Metod je prinesel 879 iz Rima pismo Svetopolku, v katerem potrjuje papež Metodovo nedolžnost. Toda nemški škof Vihing je pisal Svetopolku podvrženo sleparsko pismo s ponarejenim papeževim podpisom, v katerem pravi, da je Metod krivoverec. Knez Svetopolk sedaj ni vedel, pri čem je. Pa bolj je verjel tujemu klevetniku in obrekovalcu, ko svojemu nadškofu.

Škof Vihing bi bil rad delal Metodu še druge ovire. Toda sam ni mogel Metodu škodovati, Svetopolk pa se ni mogel brigati za nič, ker je imel velike skrbi z vojsko proti Nemcem.

Metod je oslabil in opešal v apostolskem delu. Dne 6. malega travna 885 je umrl. Za svojega naslednika je priporočil Gorazda.

Po Metodovi smrti so dobili njegovi sovražniki pod Vihingovim vodstvom nanovo pogum. V Rimu so dosegli pri papežu, da se je prepovedala služba božja v slovenskem obredu. Tudi Svetopolka so oamili, da je ukazal leta 886 po sili izgnati iz dežele nad 200 slovenskih duhovnikov. V deželi prebivajoči Nemci so jih podili v mrazu proti Donavi in jih ne-prenehoma mučili.

Izgubani duhovniki so šli v južne dežele, na Balkan, večinoma na Bolgarsko, kjer so ostali zvesti Metodovim naukom in slovanskemu obredu. Tako se je razširil slovanski obred pri službi božji, ki je še danes pri ogromni večini Slovanov.

Kako naj sodimo postopanje Nemcev proti Metodu?

Ko so se leta 886 siloma izgnali Metodovi učenci iz Panonije in Velikomoravskega, je izginila z njimi tudi sreča iz teh pokrajin. Čudno, a vendar resnično! Kakor bi bila dežela prokleta, tako se je v njej vse ponesrečevalo in hodilo rakovo pot.

Nemški duhovniki, posebno solnograški so dobili spet prosto pot med tukajšnje Slovence. spet so dobili vlado pri ljudstvu. Saj to so hoteli. Proti slovenskim duhovnikom in proti Metodu so divjali celih 25 let, dokler jih niso uničili. Iz tega dejstva se vidi najlažje, kar smo že tolikokrat trdili, da se Nemcem *ni šlo za razširjanje vere toliko, kakor za vlado, za politično moč.* Hvalite nam nemško krščansko delovanje med Slovenci kolikor hočete, tega madeža pa jim nihče ne zbrise, teh *krivic jim nihče ne pozabi, ki so jih storili sv. Cirilu in Metodu in njunim učencem.* Če so bili že nemški škofje zmožni *takih krivic*, surovosti in grozovitosti, da se niso bali nobenega sredstva, ne črnitve, ne hinavstva, ne goljufige ponarejanja papeževih pisem, potem ni čuda, kako so delali in česa so bili zmožni še le nemški *posvetni mogotci*, ki so vladali po Slovenskem. Nemški duhovniki niso prinašali omike; to je bilo barbarstvo, a ne krščansko delo.

Na naslov c. kr. poštne ravnateljstva v Gradcu.

V svojem odloku z dne 16. julija t. l. št. 52913/III zavrača slav. ravnateljstvo naše očitane o svojem pristranskem postopanju proti nam Slovencem kot neutemeljeno in nedokazano. Mi nočemo vedoma delati krivice nobenemu in tudi slav. c. kr. poštne ravnateljstvu v Gradcu ne, zato ga uljudno vprašamo:

1.) Je-li slav. c. kr. poštne ravnateljstvu znano dejstvo, da število po poštne uradih na Slov. Štajerskem nastavljenih slovenskih uradnikov **ne odgovarja** številu slovenskega prebivalstva?

V dokaz sledeče:

Po uradnem štetju spada pod poštne urad Maribor sam okoli 12.722 Slovencev in 23.650 Nemcev. Temu poštne uradu je še podrejenih 8 uradov po deželi, kojih promet je v prvi vrsti istotako v oskrbi poštne uradnikov v Mariboru. Le-ti poduradi skupaj štejejo okoli 21.567 Slov. in 638 Nemcev. Prebivalstvo celega poštne okoliša Maribora znaša potemtakem okroglo 34.000 Slov. in 24.000 Nem.

Uradnikov je imel poštne urad v Mariboru leta 1906. . . . 50. Med temi je bilo Slovencev le — 12. Od ostalih 38 uradnikov večina slovenski niti umela ni — ali pa nalašč umeti ni hotela —, kaj še le, da bi mogli ti uradniki s slovenskimi strankami službeno slovenski poslovati, kar se po § 19. drž. tem. zak. sme in mora zahtevati.

Pod Ptuj kot glavni poštne urad spada po uradnem štetju okoli 14.111 Slov. in 3.647 Nem. S tem poštne uradom je z vožno pošto zvezanih 10 uradov na deželi, ki štejejo skupaj okoli 26.913 Slov. in 99 Nem. Ves poštne okoliš Ptuj ima tedaj okroglo 41.000 Slov. in 3.700. Nem.

V Ptuj je nameščeno 10 uradnikov in 2 uradnici. Slovenca sta med temi samo 2. Uradnici in nekaj uradnikov slovenski sploh ne ume, niti ne zna govoriti.

Poštne okoliš Ormož s Sv. Miklavžem, Sv. Tomažem in z Ivanjkovi vred šteje okoli 10.840 Slov. in le 606 Nem. Poštarica na tem uradu je Slovencem neprijazna Nemka Martinz. Jednako je v Ljutomeru, Slov. Bistrici in po drugih manjših mestih na Spod. Štajerskem.

Nič boljše ni z osobjem po poštne uradih na deželi, kjer je prebivalstvo izključno slovensko. Tako najdemo pri Sv. Marjeti ob Pesnici nemškega poštarja, dasi poštne okoliš šteje 1970 Slov. in le 25 Nem. Nemški poštar je nadalje na Pristovi, pod koji urad spada Slovencev 4654, a Nemcev le komaj 17. Na poštne uradu Zavrče z 2000 Slovenci in le 10 Nemci je poštar Nemec itd. itd.

2.) Ali je slav. c. kr. poštne ravnateljstvu znano, da se pri nastavljanju uradnikov po poštne uradih na Spod. Štajerskem slovenski uradniki — **prezirajo**, da se daje pri tem uradnikom nemške narodnosti — **prednost**? — Ali mu je znano, da se slovenski poštne uradniki in uslužbenci sistematično predstavljajo **iz Slov. Štajerskega na Srednje Nemškoštajersko in obratno**?

S čim slav. c. kr. poštne ravnateljstvo to postopanje utemeljuje?

S čim opravičuje svoje postopanje, o katerem se hvali ta ali oni poštar, da je dobil mesto brez razpisa vsled posredovanja nemških poslancev, recimo Wastiana?

Da je temutako, zato le nekaj slučajev: Za mesto kontrolorja na mariborskem kolodvoru potegoval se je tudi neki dobro kvalificirani Slovenec. Imenovan ni bil ta, ampak neki Nemec, ki iz »gotovih« ozirov za to službo — kakor se nam zatrjuje — sploh ni sposoben.

V Šoštanju je prazno mesto poštarja že od novega leta letos. Med prosilci je tudi več Slovencev, a kakor slišimo iz zanesljivega vira, določil se je za to mesto že — Nemec.

Oficijantinja Wester je bila premeščena iz Slov. Bistrice v Kindberg. Na njeno mesto se je postavila — Nemka. Letos je moral iz Ptuja asistent Milan Zemljič v Lipnico; na njegovo mesto prišel je trd Nemec Puntigam. Pri tem slučaju se mora še omeniti, da je prosil za Lipnico nemški uradnik g. Serth, kojega prošnji se ni ugodilo.

3.) Je-li slav. c. kr. poštne ravnateljstvu tudi **znano nestrpno, izzivajoče in žaljivo** postopanje nemškega uradništva napram slovenskim strankam?

Da nemško uradništvo v uradnem prostoru psuje slovenske stranke z žaljivimi priimki, da **vpije** nad njimi nemški uradnik: »Reden Sie deutsch, ich bin ein Deutscher«, da nemške uradnice izzivajo z **nemško nacionalnimi znaki** slovenske stranke, da se nadalje slovenska uradna pisma izročajo **nemškim uradom drugega naslova**, da se **brzjavijo na slovenske stranke vročujejo nemškim osebam**, kojim sploh niso namenjeni in ki imajo različno se glaseče ime, za vse to imamo **dokaze v rokah**.

Ali ni tako poslovanje kršenje postave in motenje poštne prometa?

In kaj je vzrok teh posledic? — Ko bi nemško uradništvo imelo za sabo strogo, nepristransko ravnateljstvo, ki bi uradnika ne sodilo po njegovi narodnosti, ampak po sposobnosti v poslovanju, bi si nemško uradništvo takih nastopov in prestopkov gotovo ne dovoljevalo. Te razmere pa nas silijo, da dvomimo o pravičnosti in nepristranosti članov poštne ravnateljstva.

4.) Uvidi-li slav. ravnateljstvo tudi krivico, ki jo zavdajo s takim početjem in dopuščanjem slovenskemu prebivalstvu in slovenskim poštne uslužbencem?

5.) Hoče-li slavnoisto v **najkrajšem** času odrediti, da se bode poštne promet med slovenskim prebivalstvom vršil **redno, nemoteno in zanesljivo**?

6.) Hoče-li slav. poštne ravnateljstvo svoje podrejeno mu poštne osobje podučiti, da je **§ 19. drž. tem. zak. veljaven tudi za slovenske stranke**, vsled kojega so tiste upravičene, izrazovati svoje zahteve tudi pri poštne uradih v svojem materinskem jeziku in **to brez ovire, brez zasramovanja od strani uradništva**?

Na ta vprašanja blagovoli slavno ravnateljstvo čimpreje odgovoriti v roke **upravnštva „Nov. Slov. Štajerca“ v Ljubljani** in sicer z ozirom na § 19. drž. tem. zak. — slovenski.

Mi ne zahtevamo, pa tudi ne trpimo nobenih privilegijev, hočemo le svoje pravice!

Torbica narodnih pritožb, katere naj posebno uvažujejo državni poslanci.

V notranjih prostorih poštne urada v Celju so razobešeni samo nemški oklici in razglasi.

Z veliko težavo smo Slovenci dobili vsaj dvojezične napise nad dotičnimi uradnimi prostori. Kako se pa potem to ujema s samonemškimi oklici in razglasi?

Področje poštne urada celjskega obsega velik del slovenske okolice in zaradi tega je to brezobzirnost proti nam Slovincem.

Dotične gospode, posebno pa poštne ravnatelja v Gradcu, gospoda Pokorny-ja je treba podučiti o narodni enakopravnosti, uradnike pa odvaditi nadutosti.

Gospodje poslanci, privoščite si ga ter pri tej priliki omenite, da to, kar se godi v Celju, se godi v ogromni večini v drugih krajih spodnje Štajerske; celo v takih krajih, kjer sploh Nemcev ni, so samo nemški razglasi in oklici nabiti.

V Celju in mnogih slovenskih krajih še vedno nimamo dvojezičnega poštne pečata. Sploh v trgih in mestih še ni dvojezičnih pečatov.

Sedaj je vendar trgovinski minister Čeh in bi človek moral misliti, da bomo mogli doseči vsaj to betvico enakopravnosti.

2. Ako hočemo priti pri naših političnih uradih do jezikovne ravnopravnosti, treba nam je imeti svoje ljudi, ker do sedaj imamo same grofe, barone in plemenitaše, katerim naš jezik ne diši.

Če mora tak gospod govoriti s kmetom, se posluži tolmača; tudi ne zapiše nikdar nobene slovenske besede, marveč, če se mora poslati dopis slovenski občini ali stranki, mora nižji uradnik, ki je slovenščine zmožen, nemški odlok ali odločbo prestaviti na slovenski jezik.

To ponižuje naš jezik in stane državo veliko denarja, ker ima in plačuje v naših slovenskih krajih nezmožne Nemce.

Mi Slovenci moramo zahtevati od vsakega, kdor hoče živeti na slovenski zemlji kot uradnik naj si bode visok ali nizek, da mora tudi znati slovenski.

Sedaj nočejo slovenski dijaki stopiti v politično službo, ker ne morejo predolgo brez plače čakati in ker se tudi čutijo zaničevane v tej službi.

Slovenski poslanci in denarni zavodi, glejte, da se bode to na bolje obrnilo in da bode vlada skrbela za to, da bode vsak, kdor je obeh deželnih jezikov zmožen in hoče vstopiti v politično službo, dobil precej vsaj toliko plače, da se bode mogel za silo preživeti. Dokler se to ne zgodi, nam bodo politični uradi zaprti s 7 pečati.

Ako se že ne uvede postavna plača za vstopivše vajence v politični službi, naj se vsaj za toliko časa, dokler ne bomo imeli dovolj obeh jezikov zmožnih političnih uradnikov, razpišejo ustanove (štipendije) za vse tiste dijake, ki vstopijo v politično službo ter so obeh jezikov zmožni.

Gotovo ste že izvedeli, da je postal okrajni glavar v Brežicah neki grof Attems in v Slovenjem gradu neki dr. Pojger. Oba sta slovenskega uradovanja čisto

nezmožna, vodila pa bodeta oba, vsak popolnoma slovensko okrajno glavarstvo.

Seveda bodeta občevala le s pomočjo tolmačev.

Takih razmer menda sploh nikjer več ni, a kljub temu čutite vi potrebo po medsebojnem hujskanju in gonji. Kranjski poslanci in kranjski volilci mogoče ne rabijo skupnega, odločnega nastopa za narodne in kmetijske koristi, saj se njihovi volilci selijo trumoma v Ameriko, a doma ostali pa se zadovoljijo s praznimi besedami.

Domače novice.

Resnico je govoril vsenemec Malik, ko je rekel v državnem zboru: »Ptujski Štajerc« je slovensko pisan list, izdajan od nemške stranke. Ko bi pristavil, da so podporniki večinoma nemčurji, izdajalci slovenskega naroda, meščanski nemški trgovci in meščanski nemški uradniki, ki se bojijo, da bi slovenski kmet spregledal in uvidel, da je bolje, ako bi bili na njihovih mestih Slovenci, ker bi bil tedaj večji red in bi slovenski kmet lažje in hitreje dosegel svojo pravico, tedaj bi povedal Malik — vse.

Slovenski kmetijski veleposestniki v ptujem okraju! Pri letošnjih volitvah lahko rešite ptujski okraj nemške meščanske more. Bodite trdni in volite le v okrajni zastop zanesljive svoje ljudi! Nemških jerobov, nemških pašev ne rabimo! Vsak naj oskrbuje svoje! Ornig in njegovi svoj Ptuj, a mi iz okraja pa okraj! Ne vdajmo se! Meščani že tarnajo, da bodo propadli.

Poslancu dr. Mirosli. Ploju je poslalo zaupnico 14 slovenskih občinskih predstojnikov iz gornjegrajskega okraja. Splošno je namreč znano, da poslanec dr. Ploj z vso vnemo podpira vsacega slovenskega poslanca pri poštenu nepristranski zahtevi in se s sporazumom poslanca prizadetega okraja vedno požrtvovalno trudi za koristi volilcev.

V Mariboru imamo v »Narodnem domu« lepo ljudsko knjižnico, ki je obhajala koncem junija obletnico otvoritve. V prvem letu se je izposodilo 2400 knjig, med njimi 2000 pripovednih. Najbolj se čita Jurčič, Kersnik, Tavčar in Sienkiewicz. Izkaznice se je izdalo do 300. — Uradne ure so v nedeljo od 10.—11. ure dop. in v četrtek od 6.—8. ure zvečer. *Po knjige si lahko hodi vsakdo.* Za izkaznico se plača 10 kr. za vsako prečitano knjigo pa po 1 krajcar. Čitateljev je vedno več, posebno delavcev, kar je zelo veselo znamenje.

V sodnijskem okraju Rogatec je pričakovati drugo leto velikansko število hroščev. Že letos delajo kot ogreci ali beli črvi pod zemljo veliko škodo, ker se živijo od korenin, ktere spodjedajo. Na ta način že sedaj močno škodujejo na travnikih, kjer se spodjedena trava suši. Treba bo to golazen najvstranejše pokončavati!

Tifus razsaja po večih krajih na Slovenskem. Posebno močno je po poročilih raznih listov razširjen v postojnski okolici na Kranjskem. Ta bolezen je nevarna in nalezljiva, zato posebno slabotni ljudje ne smejo k bolnikom, bolnim za tifusom. Povzročajo pa jo silno majhne glivice ali bakterije, ki se razširjajo v vodi.

Domače zajce bo razstavilo društvo za rejo kuncev pri jesenskem sejmu v Gradcu. Društvo bo imelo zraven najeto gostilno, kjer bodo prodajali jedi pri-

pravljene iz mesa domačih zajcev ali kuncev. Na Francoskem gojijo največ domačih zajcev in tam je njih meso vsakdanja mesna jed pri bogatih in revnih.

Na Spodnještajerskem so v preteklem letu izkopali 8 milijonov 641 tisoč meterskih stotov premoga. Nekaj nad polovico tega v Trbovljah, veliko tudi v Hrastniku, manj pa v Velenju, Zabukovju, pri Celju v Štoreh, Makolah in drugod.

Novo slatino so otvorili pred kratkem v Zgornjih Žerjavcih pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Ker je lastnik nemškutar, je bilo seveda vse nemško. Slatino imenujejo: studenec sv. Trojice.

Potovalni učitelj Žmavc dela vedno več zgage po Spodnještajerskem. Mož je pozabil, da je Slovenec in da je postal s pomočjo Slovencev to, kar je sedaj. Snuje brez vsacega pomisleka in načrta posojilnice navadno v krajih, kjer niso potrebne ali celo Slovincem škodujejo.

Še enkrat in menda zadnjikrat Vistarini. Znano je našim bralcem, koliko smo se morali baviti z bivšim glavarjem Vistarinijem v Brežicah. Na podlagi naših pojasnil je moral pustiti najprej mesto okr. glavarja, pozneje pa se je proti njemu uvedla kazenska preiskava. Preiskavali so poneverjenja tako dolgo, da jim je bivši glavar popihal v Ameriko. Ker nikjer na svetu, menda tudi v Avstriji ne kaznujejo in obešajo zločincev, ako jih nimajo, zato je brezuspešno vsako kazensko postopanje. Tako tudi pri Vistariniju. Toda nemški listi so slikali sedaj, bodisi iz zlobnosti, bodisi ker niso bili poučeni in se niso hoteli dobro poučiti, celo stvar tako, kakor da smo mi in poslanec dr. Benkovič delali Vistariniju krivico. Ne, mi in poslanec dr. Benkovič smo hoteli ter smo tudi dosegli, da dobijo kmetje svojo pravico in da se nekaznovano ne sme goljufati, četudi je človek plemenit in glavar.

Slovenjgradec. Tukaj smo pred meseci krasno napredovali, sedaj pa vsled razpora med strankama Slovenci le trpimo, Nemci pa so spet neovirani gospodarji, ki se nam škodoželjno smeji. Da, da, korist od medsebojnega prepira med štajerskimi Slovenci imajo le Nemci in pa nekaj koristolovcev pri obeh slovenskih strankah. In še je veliko število zaslepljencev, ki tega nočejo uvideti.

Zvezda repatica se je videla te dni okrog 2—3h ponoči na nebu.

Slovenske pesmi hvalijo posebno angleški časnikarji na Bledu in v Bohinju, kjer jim je pela ljubljanska »Glasbena matica« z okrog 150 svojimi pevci. Posebej pa niso Angleži mogli prehvaliti prijaznosti in gostoljubnega, prijateljskega sprejema in bivanja med Slovenci na Bledu.

Trgovinska nagodba med Srbijo in Avstrijo se ni sklenila, akoravno so se vršila pogajanja, to pa radi tega ne, ker avstrijska vlada ni smela dovoliti uvoza srbske živine, kajti večina državnih poslancev je odločno proti temu, posebno vsi slovenski poslanci. Socijalni demokratje se močno jezijo in strastno pišejo proti temu, toda nič jim ne bo pomagalo. Bolje bi bilo, da prisilijo mestne mesarje, da ti ne bodo delali tako velikih neopravičenih dobičkov. Saj mesarji na deželi tudi shajajo in živijo, čeravno ne prodajajo tako drago. Pravi zastopniki kmetskega ljudstva ne bomo pustili,

da bi meščani, osobito socijalni demokratje slekli kar mirno kmetu celo še kožo.

Južna železnica obhaja za progo Ljubljana-Trst petdesetletnico svojega obstoja. Ta del so namreč izročili prometu dne 28. julija 1857 leta. Oni del železnice, ki leži med Gradcem in Mürzzuschlagom, je izročen prometu že leta 1844. Dve leti pozneje, torej leta 1846 je vozil vlak že med Gradcem in Celjem.

Ptujski „Štajerc“ je začel iskati svojo srečo na Kranjskem. Vsled kranjskega razpora med Slovenci pričakuje, da mu bo vsaj tam pšenica cvetela. Upamo, da bo kmalu moral priznati: »Moj up je šel po vodi.« Plevel pač povsodi sili na dan. Le z vstrajnostjo jo iztrebimo!

Nova iznajdba je zrakoplov ali balon, ki se da ravnati tako, da zrakoplovci lahko pridejo tja, kam sami hočejo, ne pa kam jih slučajno zanese veter. Iznašli so ta zrakoplov Francozi ter napravili ž njim pred kratkim znamenite poskuse. Ponaredili so ga najbrž takoj Nemci in konečno se je posrečilo tudi Avstrijcem izumiti nekaj podobnega. Seveda čuva vsaka država svojo iznajdbo kot tajnost. Rabiti mislijo te nove zrakoplove pred vsem v vojskine namene. Torej čez leta bomo imeli celo vojsko v zraku!

Splošno volilno pravico zahtevajo zelo odločno posebej Čehi za deželni zbor, ker pričakujejo, da jim prinese več pravice in veljave. Tudi po drugih avstrijskih deželah zahtevajo splošno volilno pravico za deželne zbore, posebej pa se potegujejo vsi naši slovenski deželni poslanci za pravično spremembo in razdelitev deželnozborskih volilnih okrajev, kajti neizbrisna in nezaslišana krivica je, da nimamo mi Slovenci na Štajerskem niti sedmega dela vseh poslancev, akoravno nas je tretji del. Namesto 25 poslancev, ki bi jih po pravici morali imeti, jih imamo le 10.

Oderuha so ubili pri dnevu v neki vasi na Ogrskem. Prebivalci so se zbrali, naskočili njegovo hišo, izvlekli ga na cesto in ga tamkaj ubili.

Sestanki vladarjev. Te dni obišče angleški kralj Eduard našega cesarja. Ruski car Nikola II. in nemški cesar Vilhelm II sta se sešla na morju na svojih ladjah. Parobrod ruskega carja je spremljalo več bojnih ladij. Vladarji so s svojimi ministri za zunajne zadeve razpravljali gotovo o važnih vprašanjih, ki se tičejo evropskih držav.

Urednik ptujskega „Štajerca“ Linhart — obsojen. Pri mariborski okrajni sodnji bil je dne 25. julija Štajerčev urednik znani gostobesednež Linhart na tožbo Henriha Visočnika iz Hočkega Pohorja vendarle zaradi psovanja po § 496 k. z. obsojen v 30 kron globe ali 3 dni zapore in plačilo stroškov. Ta možiček je v svojem umazanem lističu postal vendarle preveč pederzen, psoval je na desno in levo — češ saj me pred porotniki nihče tožil ne bo — in zdaj pa mu je izpodletelo. »Ja Linhart, ta ima dober jeziček, pa mu ga bomo oprali in ostrigli!

Dopisnik ptujskega „Štajerca“ Jože Mavrin iz Lokave pri Ljutomeru, velik ljubljeneč ljutomerskih nemčurjev bil je dne 25. julija pred okrožno sodnijo mariborsko v drugič obsojen zaradi hudodelstva goljufije, tokrat v 6 mesecev težke ječe. Linhart mu naj napiše sožalni članek!

Strela je vdarila v grad umrlega slovenskega poslanca viteza Berkša. Omamila je gospo, sicer pa ni napravila nobene nesreče.

Madžarska nesramnost. Ogerski trgovinski minister Košut je s posebno okrožnico ukazal, da se smejo od 1. avg. tekočega leta rabiti v vseh krajih ogerske krone, torej tudi na Hrvatskem le madžarske tiskovine na pošti. No Madžari in njihovi ministri so lahko prepričani, da so storili najslabše, ker so kršili Hrvatoma narodne pravice. Namesto tišine in miru se pripravljajo na Hrvatskem še hujši vihar, kakor je bil pod Heder-varyjem. Povrh pa obsojajo madžarsko nasilnost vsi slovanski, najboljši nemški, francoski in italijanski listi. Vse je proti madžarskim nasilnežem, nikjer nimajo pravega prijatelja. Kdo bi bil tudi prijatelj takih ljudi, ki zatirajo pravico namesto da bi jo branili, ki tlačijo vse poljske delavce in male posestnike ter postavno dovoljuje, da grajščaki smejo delavca do 18 let pretepati. Divjaške narave ne more pri madžarskem narodu prikriti izobrazba, povsodi pokaže ta narod, da so njegovi predniki z divjim ropanjem in požiganjem naselili se v sedajne kraje in uničili pridne Slovane. Kako hudo mora biti pod Madžari, kaže tudi to, da se od tam izseli vsako leto nad 200.000 ljudi v Ameriko, tako da število prebivalstva na Ogerskem ne raste že par let.

Dopisi.

Iz kupeja južne železnice pri Celju. Košček celjskega nemčurstva se vidi že iz železnice, namreč veliko, na vse mogoče načine zverženo poslopje »Nemški dom«. Znano je, da so zidali to stavbo kakor Noe svojo barko, seveda niso pridgali pokore, ampak pogin Slovincem. No, sedaj stoji ta stavba s svojimi stolpi in stolpiči kakor izstradana namršena koklja na pokvarjenih jajcih ter vabi sinove matere Germanije pod svoje oguljene peruti. Uboga koklja! Navdušeni celjski Nemci — vsi slovenskega rodu — zidali so te, a nad teboj so »gradove svitle zidali v oblake«. Mislili so, da vsi Nemci že s svetim koprnenjem čakajo, da bodo samega navdušenja vdrli glavna vrata, in napravili so vrata močna, velika in trdna . . . Toda gostov ni blo. V praznih prostorih so se kislilo in jezno držali obrazi celjskih »Nemcev« še bolj kakor na stenah naslikani njihovi nemški vitezi. Le redki gostje so zašli v te, nemškemu duhu in nemški pameti posvečene prostore, celjski Nemci so se spomnili pregovora slovenskih svojih mater: »Zrno k zrnu pogača, kamen k kamenu palača! in tolažili so se ž njim. Toda jerum, jerum, jerum: Vsi došli so jo še hitreje odkurili in sreča velika, da jih ni bilo dosti, kajti sicer bi se vdrla sedaj vrata na ulico, namesto prej notri! Vse je jadno odkurilo nazaj na železnico, da so celjski Nemci videli jedva zadnjo stran telesa razočaranih svojih gostov. Še le v železniških vozovih so se razvezali jeziki, in tedaj je slišal strmeč popotnik ogorčeno pripovedovanje celjskih begunov. Skrbni gospodar se je hudoval: »Kaj zlodja, slaba soba z dvema posteljama samo za eno noč pet kron.« Še hitreje je pristavila gospa: »In kofe, kofe! Jaz ga tako rada pijem, seveda bolj s »Franckom«, da človeka ne razburi, a v tem celjskem

»Heimu« sem dobila pravo čorbo pa še tega malo za 50 v. Lahko bi zapili na samem slabem kofetu celo premoženje. Sramežljivo je povedala hčerka neprijetno tajnost: »Kaj ne, šli smo v to celjsko gnjezdo, da prihranimo kaj za jesen in zimo, ko me začneš voditi na plesišča in v gledišča, kjer bi se lahko povrh postavljali, da smo bili na letovišču«. Konečno se je oglasil še debel gospod rekoč: »Vse je tako drago, povrh pa ti v pozdrav jamra natakar, strežaj, sobarica in kuharica, da nimajo nobene plače. Ti norci v Celju menda mislijo, da bodo uslužbeneci živeli z napitnino. Pri ženskem osebju najbrž računajo na »postranski zaslužek!«

Tako je šlo naprej, jaz pa sem se stisnen v kot le veselil, da se vozim večkrat samo — mimo Celja. Pravijo, da imajo pristni Nemci podolgovate obraze. Bojim se, da bodo sedaj nemški Celjani in njihovi gostje postali pristni Nemci, kajti prvi nosijo dolge obraze, ker so se vračunili, drugi pa, ker so jim v celjskem Nemškem domu preveč — — — zaračunili.«

Razne vesti.

Avstrijsko železarstvo leta 1906. Od 169 podjetij za dobivanje železne rude je bilo samo 35 v delu; na teh je delalo 5191 oseb in se je pridelalo 22.536.624 meterskih centov železne rude v vrednosti 19.531.074 kron. Od 45 podjetij za dobivanje železa iz rude je bilo 25 v delu s 37 plavži in s 6424 delavskimi osebami. Železa se je pridelalo 12.222.303 meterskih centov v vrednosti 94.125.398 K. K temu se je potrebovalo 26.299.923 meterskih centov železne rude, ki se je deloma prejšnja leta v Avstriji pridelala, deloma pa vpeljala iz drugih dežel, največ iz Ogrskega. — Železna ruda se koplje v rudokopih, potem se v velikih pečeh (plavž imenovanih) raztali ter se čisto železo izloči, druge primesnine pa odstranijo. V rudokopih in plavžih je hudo delo in ti delavci ne živijo dolgo.

Razstava za rokodelsko tehniko. C. kr. trgovinsko ministrstvo otvori 1. oktobra t. l. na Dunaju (9. okraj, Severingasse 9) razstavo rokodelskega orodja za čevljarje, krojače, krznarje, rokovičarje, knjigoveze, mizarje, tesarje, kolarje, ključarje, kleparje, peke, instalaterje (vpeljevalce) vodovodov, pridelovalce sodavice itd. itd. Rokodelec ki se zanima za svojo obrt, bo tam videl marsikaj novega in tudi knjige o vsakem rokodelstvu.

Poroke v Avstriji leta 1904. Vseh porok v Avstriji je bilo imenovanega leta 210.146. Večina ženinov (112.693) je bila v starosti med 24. in 30. letom, dočim je nevest tretjina (69.986) bila nad 20 do 24 let, druga tretjina (65.554) pa nad 24 do 30 let stara. 180.366 ženinov je bilo prej samskega stanu, 29.780 pa vdovcev ali ločenih; nevest pa je bilo 193.878 samskih in le 16379 vdov ali ločenih. Iz tega se vidi, da se več vdovcev zopet poroči kakor vdov.

Ribarstvo v Jadranskem morju. V letu 1905—1906 nalovili so v Istri in Dalmaciji 9.797.000 kg rib z vrednostjo 6.524.000 kron. Glavni dobiček je dal lov na sardele. Seveda v teh številkah nikakor niso vračunjene one ribe, ki jih polove posamezni ribiči na trneke ali majhne mreže. Ribji lov s trneki in pa z majhnimi mrežami je namreč prost. Zanesljivo iznaša teža polovljenih rib, ki niso izkazane v gornjih številkah, okrog 1.000.000 kg. Ribarstvo pa bi primorskim prebivalcem v Istri in Dalmaciji lahko prinašalo veliko večje dohodke, ako bi bilo urejeno.

V najsrečnejšem trenutku je umrl nek 49 letni Amerikanec. Celih 15 let je ljubil neko mlajšo vdovo,

a ji tega ni upal povedati. Konečno se je le ohrabil, a ko mu je obljubila ta roko v zakonsko zvezo, ga je od samega srečnega iznenadenja zadela srčna kap. Dogodbica je radi tega zanimiva, ker je menda malo moških, ki so tako bojazljivi in menda še manj mladih žensk, da bi 15 let vstrajno pričakovale besede svojega izvoljenca!

Proti potujočim Ciganom bo sklenila ogerska vlada ostre naredbe. Zadnji čas so Cigani veliko kradli in ropali, zato jih hočejo prisiliti s pomočjo policije, žandarjev in z raznimi varnostnimi pripomočki, da bodo ostali v enem kraju in tam z delom služili svoj živež. Sedaj potuje približno po Ogorskem in Hrvatskem neprenehoma nad 6000 Ciganov.

Tudi lep, prostovoljno plačan davek. Preteklo leto je prejela naša država za davek na kvartah nad 600.000 kron. Ta davek na veliko veselje finančnega ministra vedno raste, ker morajo biti vse kvarte kolekovane ali pečatane. Izdelovali so kvarte v 10 tovarnah, in sicer so jih napravili lani 1.578.225 snopičev. Med temi snopiči je bilo 765.000 nemških ali »šnapskarte« 439.000 francoskih, 152.000 tarok, 107.000 whist in nad 100.000 italijanskih. Nad polovico so jih izvozili iz naše države, večinoma v Turško, v Afriko in celo v Indijo. Koliko časa se pri teh kvartah potratijo in koliko nesreče prinesejo! Vendar je zanimivo da tega davka plačajo Avstrijci svoji državi manj kot polovico, drugo pa plačajo Turki in drugi.

Železnice v nemškem cesarstvu leta 1905. Vseh polnotirnih železnic je bilo 54917 km, od teh 50913 km državnih. Te železnice so imele 22006 lokomotiv, 44856 osebnih vozov in 453518 tovornih vozov. Obratnih dohodkov so vse te železnice imenovanega leta imele skoro 2434 milijonov mark, obratnih izdatkov pa nekaj čez 1508 milj. mark. Osební promet je dal 688 milj. mark dohodkov; od teh odpade skoro četrtina na četrti, skoro polovica na tretji, nekaj več ko petina na drugi in ostalo na prvi razred. Na nemških železnicah so namreč štirje razredi za potnike.

Koliko nosi in kako hitro vozi parobrod na morju. Večkrat se čita po časopisih: Napravili so novi parobrod, ki nosi 4000 ton in vozi s hitrostjo 14–16 morskih milj. Marsikdo si ne zna predstavljati, koliko je to, celo taki ne, ki so videli parobrode. Ena tona je 1000 kg. Parobrod, ki nosi 4000 ton, vsebuje torej 4000 krat 1000 kg je 4.000.000 kg. To pa nikakor niso največji parobrodi, kajti največji obsegajo 10–18.000 ton, torej 10 do 18 milijonov kg. To si je težko predstavljati. Vsakemu pa je znano, da železniški vozovi nosijo po 10.000 kg ali 10 ton. Računajmo, da ima vlak 40 vozov ali vagonov, tedaj vozi blaga za 400.000 kg ali 400 ton. Treba je torej 10 polnih vlakov po 40 vagonov, da napolnijo samo en parobrod, ki drži 4000 ton. — Ako bi hotel naložiti kmet tak parobrod z blagom, ter bi peljal vsakokrat 1000 kg ali eno tono, rabil bi 4000 dni, če bi peljal vsak dan le enkrat!

Morska milja je 1850 m. Parobrod, ki prevozi 15 morskih milj v eni uri, prevozi torej $27\frac{1}{4}$ km ali toliko, kakor prehodi pešec v šestih urah.

Mojstri-požeruhi norimberški. V Norimbergu na Nemškem je 52 društev z imeni »družba požeruhov«, »klub požeruhov« itd. Izvečine so si nadeli imena po mestnem okraju, kjer razvija dotično društvo svoje »delovanje«. Nekatera pa imajo naravnost imenitne in primerne priimke: »Opica«, »Nikdarsit«, »Netek«. Namen takega društva je pobirati od članov prispevke dokler se ne nabere tak znesek, da se da zanj napraviti imenitna požrtija.

Bogataša.

J. S. Turgenjev.

Kadar mi hvalijo Rotšilda, ki daruje iz svojih ogromnih dohodkov tisočake za šole, bolnišnice, preskrbovališča, hvalim ga tudi jaz in sem ginjen.

A kakor ga hvalim in kakor sem ginjen, vendar se moram spomniti neke uboge kmetske družine, ki je vzela nečakinjo — siroto v svojo hišo.

Žena je rekla: Če vzamemo ubogo sirotico k sebi, šli bodo poslednji vinarji za njo in niti za sol ne bo več, da si solimo kruh.

»Bomo pač jedli neosoljenega« odgovori ji mož, kmet.

Kako daleč je Rotšild za tem možem! P. P.

Gospodarske vesti.

Po »Zadrugi«, glasilu »Zadružne zveze« v Celju prinašamo nekaj gospodarskih novic. Kdor hoče o zadružništvu kaj umeti, bi ne smel biti brez tega časopisa.

Le v organizaciji je naša rešitev! je vsebina članka, priobčenega v prvi julijski številki »Primorskega Gospodarja«, v kateri se poroča o uspehih, katere je dosegla jedva ustanovljena, »goriška eksportna zadruga za zelenjavo« pri prodaji krompirja. Cene krompirja so letos 7–8 K q, a lani ob tem času 3–20 K. Zadruga šteje približno $\frac{1}{4}$ vseh pridelovalcev krompirja kot člane in je, predno se je začel krompir kopati, določila ceno krompirja, pod katero ga ne sme noben zadružnik prodati ter je zagrozila trgovcem, kateri bi ga plačevali pod določeno ceno, da se jih izključi od prodaje. Zadruga je bila natanko informirana o cenah na svetovnem trgu, ni se dala splašiti po spletkah trgovcev in dosegla, ker so ostali vsi kmetje združeni, ne le določeno, ampak še višjo ceno. Ta krasen uspeh naj bo v spodbudo drugim Goričanom in izražamo željo, da se v članku omenjena zadružna podjetja, kakor zadruge za olupljene suhe češplje v Bricu, vinarske zadruge, mlekarne itd. na Goriškem osnujejo!

Zadružno prodajo jajc je vpeljala jedna mlekarica na Moravskem in je plačevala povprečno celo leto za kg jajc (okrog 18–19 kosov) 99 h. Če primerjamo s tem cene jajc pri nas, uvidimo uspeh skupne prodaje jajc; uspeh pa tiči vzlasti pri prodaji na kg tudi v tem, da se ljudje bolj zanimajo za perutninarstvo in redijo kokoši, ki ležejo mnogo in velikih jajc. Vsem mlekaricam se toplo priporoča skupna prodaja jajc!

Važnost zadružništva se vedno bolj uvideva. V Nemčiji se zadružništvo predava na raznih vseučiliščih, kmetijskih šolah itd. V zadnjem času pa se je ustanovila na trgovski šoli v Berlinu posebna stolica za zadružništvo in bodo dijaki morali iz tega predmeta ravno tako polagati izpite kakor iz drugih predmetov.

Tudi hrvaški zadrugarji so na svojem zadnjem zadružnem sestanku sklenili delati na to, da se pouk o zadružništvu vpelje v učiteljska in bogoslovja in so predložili deželni vladi tozadevno spomenico.

Sadjarje opozarjamo na to, da bode odslej l. štajerska tovarna za konzerve (*I. steierm. Fruchtsäfte und Conservenfabrik*) »Styria« v Libenau pri Gradcu kupovala sadje v veliki množini in naj sadjarji iste svoje pridelke ponudijo. Najlažje to storijo sadjarji jedne občine ali župnije skupno potem kmetijske zadruge ali posojilnice. Vsa natančnejša pojasnila daje »Zadružna zveza« v Celju.

Največja mlekarica na Danskem je v Haslew-u. Ista dobi na leto 50 milijonov kg mleka; mlekarica ima 400 uslužbencev, 40 voz vozi vsak dan mleko v steklenicah v Kodanj, kjer obstoji zaloga, ki preskrbuje 700 trgovin s sirom in presnim maslom. Sirarstvo se v veliki meri goji; zaloga obsega 50.000–70.000 pet in $\frac{1}{2}$ kg. težkih kosov raznih vrst.

Vrednost mlekarne in strojev znaša $2\frac{1}{2}$ milijona K. **Kreditne zadruge v Rusiji.** V Rusiji obstojita dve vrsti denarnih zavodov, kreditne zadruge in posojilnice. Posojilnice so ustanovljene po sistemu Schulze-Delitzsch ter tvorijo njih obratni kapital v prvi vrsti deleži udov.

V celem se nahaja na Ruskem okrog 1500 takih posojilnic z nad 500.000 člani.

Druga vrsta denarnih zavodov so kreditne zadruge, pri katerih ni deležev, ampak dobivajo obratni kapital iz rezervnega zaklada, tujega denarja in daril. Teh je v celem 1300 z nad 350.000 člani.

Brezdvomno še čaka ne le kreditne zadruge, ampak tudi druge zadruge v Rusiji veliko dela in upati je, da bodo iste, če se enkrat poležejo politični nemiri, veliko storile v prid kmečkemu stanu.

Listnica uredništva.

Polenšak: Hvala za dopis, predruženega prinesemo na vašo željo drugič.

S v. Trojica: Mi nočemo netiti med Slovenci prepira, ker imamo vsi skupaj pametnega dela dovolj ako hočemo res koristiti ljudstvu in ga izobraziti, zato pa poslanega ne porabimo.

Ruše: Odgovorimo Vam v kratkem v pismu. Manj kritike, a več dela, to bodi nam vsem v ravnanje!

Naznanilo.

Naznanja se, da ima posojilnica v Ptui, ker se bodo prostori snažili, zaprto svojo pisarno v petek dne 16. in v soboto dne 17. avgusta t. l. za vse stranke.

Ptuj, dne 26. julija 1907.

Hranilno in posojilno društvo v Ptui,
reg. zadruga z neomejeno zavezo.

Vojaška pisarna EMIL KOKSTEIN

Gradec, Stempfergasse 3, daje pojasnila, nasvete, prošnje, vloge, strokovnjaška mnenja itd. v vseh vojaških zadevah

Postavno zavarovano.

Edino pristen je
THIERRYJEV BALZAM
z zeleno varstveno znamko z nuno, 12 majhnih ali 6 dvojnatihi steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim zaklopom K 5—.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
za vse, še tako stare rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3-60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej.
Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošno znani in staroslavni.

Naslavlja naj se na
lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogatski Slatini.
Zaloge po skoro vseh lekarnah. Knjižice s tisoči izvornih zdravilnih pisem zastoj in poštnine ne prosto.

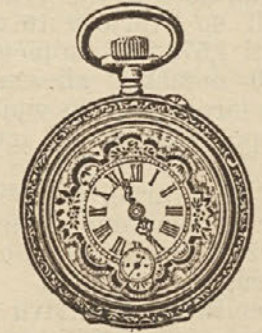
Edin pristi balzam
lekarnar Angela variba
A. THIERRY
v Pregradi pri Rogatski Slatini.

Vsako ponarejanje kaznivo

F. PAMM, Krakovo,
Zielonove ulice 3.

Razpošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto bogato ilustr. cenike o urah, zlatini, srebrnini, orodju in godalih.

POZO!

Ura z verižico

samo K 2-50 Vsakdo dobi krasno žepno uroremont. gloria srebro sistem Roskopf patent ankerica 30 ur natančno idoča, za kar se jamči 2 leti, s pozlač. primerno težko verižico za le K 2-50 3 komadi z verižicami K 7. Razpošilja po poštnem povzetju tovarniška zaloga švicarskih ur

S. URBACH, Krakov št. 96.

Stanje hranilnih vlog:
nad 23 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
800.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopodne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nedvignjene obresti vsacega polleta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}\%$ na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v $62\frac{1}{2}$ leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja tudi na menice in na vrednostne papirje.

12 (20)